

Lausunto

10.01.2025

Asia: VN/24159/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi rikosuhrimaksusta annetun lain 3 ja 4 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

OIKEUSMINISTERIÖLLE

Asia: Suomen tuomariliitto ry:n lausunto hallituksen esityksestä laiksi rikosuhrimaksusta annetun lain 3 ja 4 §:n muuttamisesta

Viite: VN/24159/2023

Suomen tuomariliitto – Finlands domareförbund ry (jäljempänä Tuomariliitto) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta, joka koskee rikosuhrimaksusta annetun lain 3 ja 4 §:n muuttamista. Lausunnossa Tuomariliitto on tarkastellut esitystä erityisesti tuomioistuinten toiminnan ja tuomarien työolosuhteiden näkökulmasta.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 3 pykälään koskien maksun määrää?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Tuomariliitto yhtyy Juristiliiton näkemykseen siitä, että kahdesta eri suuruisesta rikosuhrimaksusta luopuminen selkeyttäisi lain soveltamista. Yhden yhtenäisen rikosuhrimaksun käyttö kaikista vankeusuhkaisista teoista vähentäisi tuomareiden työmäärää ja vähentäisi virheiden riskiä maksun määräämisessä.

Tuomariliitto ei esitä euromääräistä suositusta rikosuhrimaksun suuruudeksi, vaan jättää sen lainsäätäjän harkittavaksi.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 4 pykälään koskien maksun määräämistä?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

-

Millaisia näkemyksiä teillä on esitysluonnoksen vaikutuksista?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Tuomariliitto korostaa, että esityksellä on merkittäviä vaikutuksia tuomioistuinten toimintaan siirtymävaiheessa. Mikäli rikosuhrimaksujen määrää tai tasoja muutetaan, tämä lisää tuomareiden työtaakkaa useita vuosia kestävässä siirtymävaiheessa, kun on määrättävä eri suuruisia rikosuhrimaksuja rikoksen tekopäivästä riippuen.

Tämän vuoksi resurssitarve on kompensoitava tai muutoksien vaikutukset tuomioistuinten toimintaan ja käsittelyaikoihin on vähintäänkin tuotava esiin lain perusteluissa. Tuomioistuinten jo valmiiksi kuormittunut tilanne huomioiden on välttämätöntä, että lainsäädäntöprosessissa otetaan huomioon tuomareiden käytännön työn sujuvuus ja oikeusvarmuus.

Muut mahdolliset kommentit hallituksen esityksen luonnoksesta.

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Tuomariliitto ehdottaa, että esitykseen lisätään siirtymäsäännös, joka selkeyttää korkeampien maksujen soveltamisen ajankohdan. Lisäksi Tuomariliitto suosittaa, että rikosuhrimaksulain muutokset ajoitetaan vuoden vaihteeseen, mikä helpottaa lain soveltamista käytännössä.

Tuomariliitto kannattaa myös muutoksenhakumahdollisuuden laajentamista siten, että muutoksenhaku rikosuhrimaksun osalta olisi sallittua erikseen, ei vain pääasian yhteydessä. Tällä tavoin varmistetaan, että rikosuhrimaksuun liittyvät oikeuskysymykset voidaan käsitellä asianmukaisesti ja tehokkaasti.

Yhteenvetona Tuomariliitto kannattaa esityksen tavoitteita, mutta korostaa, että muutokset tulee toteuttaa selkeästi ja tuomareiden työolosuhteet huomioiden. Lain soveltamisen sujuvuus ja oikeusvarmuus tulee turvata siirtymäsäännöksellä.

Lausunnon valmistelu

Lausuntoa on valmisteltu Tuomariliiton oikeuspoliittisessa valiokunnassa ja hallituksessa. Lausunnon kirjoittamiseen ovat osallistuneet: kärjätuomari Johanna Helminen ja kärjätuomari Petteri Plosila.

Tuomariliiton hallitus on käsitellyt lausunnon.

Helsingissä 10.1.2025

Suomen tuomariliitto – Finlands domareförbund ry

Tuuli Vänskä

puheenjohtaja

Minna Hällström

varapuheenjohtaja

Suomen tuomariliitto - Finlands domareförbund ry toimii tuomioistuinlaitoksen kehittämiseksi sekä sen merkityksen ja tuomarin riippumattoman aseman säilyttämiseksi yhteiskunnassa. Tuomarikunnanyhteisenä järjestönä Tuomariliitto valvoo ja edistää jäsentensä ammatillisia ja muita yhteisiä pyrkimyksiä.

Hartikainen Linda

Suomen tuomariliitto - Finlands domareförbund ry